

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 708/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Alžbetou Borikovou, Predmestská 57, Žilina, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27Co/5/2020 z 25. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Z ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 16. decembra 2020 vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou na Okresnom súde Trenčín domáhal zaplatenia 1 964 eur s prísl. proti žalovanému mestu Trenčín za účasti intervenienta – KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. Žalobu odôvodnil tým, že 26. augusta 2012 jazdil na bicykli po hrádzi medzi cestným mostom a Riviérou v Trenčíne, pričom spadol a zranil sa po nájazde na neoznačený výkop, ktorý sa nachádzal po celej šírke asfaltovej plochy. Všeobecný lekár stanovil bolestné v rozsahu 122 bodov. Hodnota 1 bodu bola v roku 2011 určená na sumu 15,38 eur. Okresný súd po zmene žaloby (o zaplatenie 3 620 eur) rozsudkom z 8. augusta 2019 žalobu zamietol s odôvodnením nedostatku pasívnej legitimácie žalovaného mesta. K pádu sťažovateľa z bicykla došlo na spevnenej „korune hrádze“, ktorá sa podľa § 52 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) ako súčasť hrádze považuje za vodnú stavbu. Podľa § 53 vodného zákona je vlastník vodnej stavby povinný udržiavať vodnú stavbu v riadnom stave, aby neohrozovala okrem iného bezpečnosť osôb. Z uvedeného vyvodil, že ak vlastník vodnej stavby poruší túto zákonom ustanovenú povinnosť, zodpovedá za

prípadne vzniknuté škody, ak sú splnené aj ostatné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Podľa názoru okresného súdu je vlastníkom spevnenej koruny hrádze Slovenský vodohospodársky podnik (ďalej aj „SVP“), a preto nesie zodpovednosť za vzniknutú škodu sťažovateľa, ktorú utrpel pri páde z bicykla.

2. Sťažovateľ v konaní poukázal na zmluvu o spolupráci a podmienkach využívania spevnenej koruny hrádze v meste Trenčín z 9. decembra 2008. Okresný súd uviedol, že zmluva je dvojstranný právny akt zaväzujúci len zmluvné strany, nie tretie osoby. Podľa názoru súdu bolo neprimerane zaťažujúce a nespravodlivé požadovať od dotknutého jednotlivca, aby zisťoval, pátral a domáhal sa, či medzi subjektom povinným plniť zákonom ustanovené povinnosti a iným subjektom neexistuje akási zmluva, ktorou sa povinný svojej povinnosti zbavuje a prenáša ju na iný subjekt. Preto konštatoval, že *„pokiaľ zákon určuje vlastníkovi veci konkrétne povinnosti, zodpovedá vlastník veci za ich nesplnenie a v tej súvislosti za škodu, ktorá vznikne pri nesplnení týchto zákonom zverených povinností vlastníkovi. Uvedenú zodpovednosť nie je možné zmluvou prenášať na iné osoby.“*. Sťažovateľ vyvodzoval zodpovednosť podľa § 420a OZ. Avšak okresný súd tvrdí, že prevádzková činnosť podľa § 420a OZ je činnosť priamo či nepriamo súvisiaca s predmetom činnosti, ktorú vyvíja fyzická osoba alebo právnická osoba v prevádzkarni. Keďže ku škodovej udalosti nedošlo pri prevádzkovej činnosti žalovaného mesta, nemožno v danej veci aplikovať § 420a OZ.

3. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny a nepovažoval za potrebné reagovať naň špecifickou odpoveďou. Poznamenal, že nebolo zistené, že sťažovateľom tvrdená škoda vznikla určitou prevádzkovou činnosťou žalovaného. Prevádzkovou činnosťou sa rozumie sústavne vykonávaná činnosť, ktorá je organizovaná právnickou osobou alebo fyzickou osobou v určitej prevádzke a ktorá, aj keby nebola vymedzená v predmete jej činnosti, je súčasťou jej prevádzky a faktickej činnosti. Predmet činnosti je vymedzený spravidla v zriaďovacej listine, v oprávnení na podnikateľskú činnosť alebo v živnostenskom oprávnení. Rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 3. novembra 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd neuviedol právny názor, v čom vidí argumentáciu sťažovateľa za nesprávnu, v čom vidí právne názory rozhodovacej činnosti českých súdov v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Tiež uviedol, že požiadavka na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia je namieste v prípade, ak daná právna otázka nie je explicitne v právnom poriadku upravená. Sťažovateľ uvádza, že žalovaný bol jediným a výlučným prevádzkovateľom cyklistickej a pešej prepravy občanov, z čoho mu plynie aj povinnosť plochu udržiavať. Za predpokladu, že korunu hrádze bežne a oprávnene používajú chodci a cyklisti, žalovaný mal podľa názoru sťažovateľa vykonávať činnosti smerujúce k predchádzaniu vzniku škôd na ich zdraví a majetku. Žalovaný túto všeobecnú prevenčnú povinnosť preukázateľne porušil, čím vznikla sťažovateľovi škoda na zdraví. Ďalej tvrdí, že zmluva je nespochybniteľným potvrdením skutočnosti, že žalovaný bol výlučným správcom koruny hrádze a bol povinný starať sa o jej stav. V závere poznamenal, že všeobecné súdy rozhodli formalisticky, arbitrárne a bez náležitého odôvodnenia.

5. Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhuje zrušiť napadnutý rozsudok a priznať náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Ústavný súd predbežne prerokúvanú ústavnú sťažnosť dôkladne rozanalyzoval, a to predovšetkým z hľadiska jej dôvodov, ktorými je podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný. Ustálil, že jedinou sťažnostnou námietkou vyjadrujúcou dôvod, v ktorom sťažovateľ vidí porušenie svojho označeného základného práva i práva garantovaného dohovorom, je nedostatočné odôvodnenie napadnutého druhoinštančného rozhodnutia krajského súdu. Sťažovateľ na viacerých miestach odôvodnenia ústavnej sťažnosti výslovne argumentuje, že krajský súd sa s jeho odvolacími námietkami a dôvodmi náležite nevysporiadal, že neuviedol žiaden svoj právny názor, resp. že o odvolaní rozhodol bez náležitého odôvodnenia. Ojedinelý výskyt stroho formulovanej námietky o nespravodlivom a arbitrárnom rozhodnutí (čo by mohlo naznačovať aj dôvod ústavnej sťažnosti založený na sťažovateľovom presvedčení o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom) taktiež sprevádzajú argumentačné prepojenia na nedostatočné poznanie dôvodov pre sťažovateľa nevyhovujúceho rozhodnutia krajského súdu.

9. Podľa rozhodovacej činnosti ústavného súdu súčasťou obsahu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (II. ÚS 410/06, I. ÚS 108/07, III. ÚS 311/07).

10. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

11. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

12. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil

strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegationis iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti); uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/155/2017 z 25. októbra 2017.

14. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu alebo právnickú osobu namietajúcu porušenie svojho základného práva. Preto každý musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, má požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (I. ÚS 189/07).

15. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práv, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (III. ÚS 1/04). Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

16. Sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a rozhodovacej činnosti ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť. Všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpá všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešné, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, I. ÚS 465/2019).

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdil (tým menej preukázal), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. V okolnostiach jeho prípadu ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nevyčerpanie účinných prostriedkov nápravy [§ 56 ods. 2 písm. d) spolu s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu